

**IZVJEŠTAJ O MONITORINGU RADA
VLADE TUZLANSKOG KANTONA**

**ZA PERIOD
12.10.2014. - 31.12.2014.**

FORMIRANJE VLASTI U TUZLANSKOM KANTONU KAO I PRIJE – SPORO I USLOVLJENO ODLUKAMA VRHOVA STRANKA

Tek nakon 38 dana od preuzimanja poslaničkih mandata, i tri zasjedanja, 25.12.2014. godine okončana je prva konstitutivna sjednica Skupštine Tuzlanskog kantona, čime su stvoreni uslovi za rad i donošenje odluka.

Parlamentarna većina koju sačinjavaju stranke SDA, DF, NSRZB i BPS i predsjednik Skupštine, nisu predložili mandataru za sastav Vlade TK do kraja 2014. godine¹

MANDAT VLADE U PERIODU 12.10 – 31.12.2014. OBILJEŽILI PROTESTI GRAĐANA I OSTAVKA PREMIJERA

U vremenu nakon izbora, a nakon dvostrukih katastrofalnih poplava, i nakon nepronaska zakonskog uporišta za odabrani model pokretanja nekoliko firmi u TK, Vlada je promijenila prioritete u radu. Ultimativni zahtjevi protestanata bez konstituisane Skupštine nisu mogli biti rješavani, zbog čega je pod pritiskom demonstranata premijer TK Bahrija Umihanić 6.11.2014. g. podnio ostavku. Ostavka od strane Skupštine nije razmatrana, a usvajanjem rebalansa budžeta i dodjelom jednokratne pomoći tek djelimično su ispunjeni zahtjevi protestanta. Ovim mjerama je Vlada TK u tehničkom mandatu, kao i vlade prije nje, pribjela kratkoročnim rješenjima, kojima se do pronalaska sistemskih mjera, samo kupio socijalni mir.

KAD GOD SE POKRENE REFORMA U TK, SLIJEDI OPORTUNIZAM

Broj mjera i njihova struktura i reformski sadržaj, jasno upućuju na činjenicu da se rad Vlade TK u posmatranom periodu ne može okarakterisati samo kao dnevno operativan i sa ciljem da se sa što manje buke mandat privede kraju. Vlada je radila uporno, pa je nakon donošenja Zakona kojim je planirano smanjenje ministarstava za 4, usvajanjem DOB-a TK za period 2015.-2017. kojim je nastojala aktivno raditi na stabilizaciji Budžeta i budžetske potrošnje, donijela i mjere kojima krajnji cilj konsolidacija ekonomskih prilika u nekoliko firmi gdje je većinski vlasnik Kanton. Kao i prije, sve mjere koje imaju reformski karakter, nisu prihvatane i nailazile su ili na oportunistički ili na otvoren otpor.

PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU DONEŠEN JE SA ZAKAŠNENJEM KOJE GA JE POTPUNO OBESMISLIO

Elementarne nepogode, na samom početku, a kasnije i protesti radnika propalih firmi su promijenile prioritete u radu Vlade, koja je odgađala donošenje Programa rada sve do 21. oktobra 2014. godine kada je njegovim usvajanjem, više ispunila formu nego što je mogla reći čime će se baviti u kalendarskoj godini.

Svoj intenzivan rad na početku mandata² Vlada TK bazirala je na realizaciji aktivnosti koje su podupirale ciljeve sadržane u ekspozeu premijera i dokumentu „Smjernice i ciljevi rada Vlade Tuzlanskog kantona za 2014. godinu i obavezama sadržanim u Programu rada Skupštine za 2014. godinu.

U postizbornom periodu, Vlada je među 227 razmatrala i 19 mjera iz programa rada, realiziravši, dakle, u posmatranom periodu 10,8% Programom rada za 2014. godinu, planiranih aktivnosti. Čime je pokazala, da nakon izbora nije odustala od realizacije zacrtanih obaveza, što je inače čest slučaj za Vlade u odlasku.

¹ Mandatar za sastav Vlade TK imenovan je 23.01.2015, a Vlada imenovana na sjednici Skupštine 20.02.2015.

² Treći saziv Vlade Tuzlanskog kantona u mandatu 2010-2014. godina imenovan je 26.3.2014. godine

KLJUČNI DOKUMENTI ZA FUNKCIONISANJE KANTONA U 2015. GODINI NISU DONEŠENI

Vlada Tuzlanskog kantona je tek 30.12. 2014. godine, utvrdila nacrt Programa rada Vlade TK za 2015. godinu, u kojem je najavila da će „ekonomski rast i novo zapošljavanje i u 2015. godini biti prioritet Vlade Tuzlanskog kantona“. Zbog kašnjenja Vlade, svoj program rada nije usvojila ni Skupština, tako da obje institucije u narednu godinu ulaze bez planskih dokumenata.

Vlada i Skupština Tuzlanskog kantona po sedmi put u posljednjih devet godina, nisu donijeli Budžet na vrijeme i u skladu za procedurama Zakona o budžetima u FBiH, zbog čega je Tuzlanski kanton u narednu godinu ušao sa odlukom o privremenom finansiranju.

MJERE ŠTEDNJE SU KRATKOROČNO A POVEĆANJE PRIHODA DUGOROČNO RJEŠENJE ZA STABILIZACIJU BUDŽETA

Posljednji saziv Vlade je uspio brojnim donešenim mjerama, prepoloviti projektovani deficit, međutim za istinsku stabilizaciju Budžeta je potrebno povećanje prihoda, jer smanjenja rashoda može dati samo kratkoročne pozitivne efekte. Drugim riječima istinske reforme ne može biti, ako je ne prate nove investicije. Svjesni toga, pri samom kraju godine, a nakon izrade Analize Budžeta, svoje aktivnosti Vlada je usmjerila u dva pravca:

1. Pokretanju inicijative kojim bi se osigurala izmjena diskriminirajućeg Zakona o pripadnosti javnih prihoda F BiH
2. Ostvarenjem kontakta sa Vijećem stranih investitora, predstaviti mogućnosti za investiranje u TK

ZAKLJUČCI	3
SADRŽAJ	5
UVOD	6
IZBORNI REZULTATI, STRANAČKI SASTAV I KONSTITUISANJE SKUPŠTINE I VLADE	7
OSNOVNE INFORMACIJE O RADU VLADE TK – dinamika rada	12
KLJUČNI DOKUMENTI ZA STVARANJE PREDUSLOVA ZA EFIKASAN RAD	16
ZAKONODAVNA AKTIVNOST VLADE TK	24
AKTIVNOSTI ČLANOVA VLADE	26
PRIMANJA U VLADI TK	28
ZAKLJUČCI	29
DODATAK 1- INFORMACIJA O MJERAMA ŠTEDNJE	31

Izveštaj o monitoringu rada Vlade Tuzlanskog kantona, daje pregled rezultata rada ove institucije i ministara kao nosilaca javne funkcije, u periodu nakon opštih izbora 12.10. 2014. godine, pa do 31.12. 2014. godine.

Pri kreiranju izvještaja, kao ulazni parametri, korišteni su konačni izborni rezultati CIK-a, raniji izvještaji o monitoringu rada Vlade Tuzlanskog kantona, informacije iz Programa rada Vlade za 2014. godinu, zapisnici sa održanih sjednica Vlade i drugi materijali, traženi i dostavljeni od strane ove institucije. Ovom prilikom se zahvaljujemo sekretaru Vlade Enveru Čosčkiću i službenici Selmi Smajlović, na profesionalnosti i kooperativnosti tokom saradnje.

Cilj izvještaja je da se kroz nekoliko poglavlja sumiraju i na jednostavan način predstave podaci do kojih je CCI došao prateći rad Vlade Tuzlanskog kantona, tokom postizbornog perioda.

Konstituisanje vlasti

U samom uvodu izvještaja u okviru ovog poglavlja dat je prikaz izbornih rezultata, proces formiranja zakonodavne vlasti, sastav Skupštine Tuzlanskog kantona i poštivnje rokova definisanih izbornim zakonom

Obim i dinamika rada

U okviru ovog poglavlja je dat prikaz učinka nakon posljednjih izbora, sa pokazateljima o broju sjednica, broju mjera i dinamikom rada Vlade.

Ključni dokumenti u radu institucije

Dokumenti koji na najneposredniji način uređuju život građana su zakoni, program rada i budžet, zbog čega su posebnim poglavljem i tretirani.

Muris Bulić

Konsultant za monitoring
februar 2015

IZBORNI REZULTATI, STRANAČKI SASTAV I KONSTITUISANJE SKUPŠTINE I VLADE

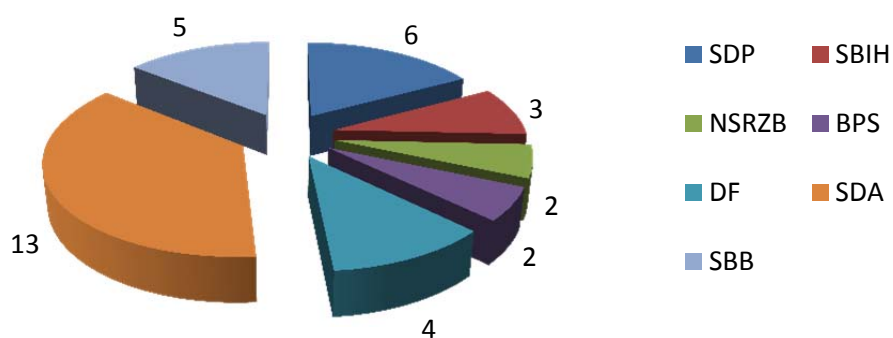
Izborni rezultati

Posljedni opšti izbori su održani 12.10. 2014. godine, a za 35 poslaničkih mjesta u Skupštini Tuzlanskog kantona, političku borbu su vodile 24 subjekta (20 političkih partija, 3 koalicije i 1 nezavisni kandidat). Rezultati za Tuzlanski kanton su prikazani u slijedećoj tabeli.

	Političke stranke, koalicije i nezavisni kandidati	Broj glasova	%	Osvojeni mandati
1	SDA - STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	68397	32,229	13
2	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	29078	13,702	6
3	SBB - FAHRUDIN RADONČIĆ	26339	12,411	5
4	DEMOKRATSKA FRONTA-ŽELJKO KOMŠIĆ	23259	10,960	4
5	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	17751	8,364	3
6	NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	9415	4,436	2
7	BPS-SEFER HALILOVIĆ	9339	4,401	2
8	ZAJEDNO ZA PROMJENE (SPP-SP/U-SDU-DNZ-SUND-LDS)	6127	2,887	
9	HDZ BIH, HSS, HKDU BIH, HSP HERCEG BOSNE	5025	2,368	
10	BOSS - BOSANSKA STRANKA-MIRNES AJANOVIĆ	4883	2,301	
11	UNIJA SOCIJALDEMOKRATA-UNIJA ZA SVE NAS	3249	1,531	
12	RDS-REGIONALNI DEMOKRATSKI SAVEZ TUZLA	2721	1,282	
13	NAŠA STRANKA	2346	1,105	
14	KOMUNISTIČKA PARTIJA	1797	0,847	
15	HDZ 1990 HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA	668	0,315	
16	NOVI POKRET BIH	513	0,242	
17	STRANKA DIJASPORE BOSNE I HERCEGOVINE	425	0,200	
18	SNAGA BOSNE I HERCEGOVINE (HSP BIH-DSI-SNAGA BOSNE-BNS)	384	0,181	
19	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD - MILORAD DODIK	198	0,093	
20	PRVA STRANKA	112	0,053	
21	SDS-SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	67	0,032	
22	POSAVSKA STRANKA	58	0,027	
23	HASIĆ DERVIŠ	38	0,018	
24	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	32	0,015	

Kao što se može vidjeti iz prethodne tabele izborni prag od 3%, prešlo je 7 političkih stranaka (manje od 30% svih subjekata koji su učestvovali).

Stranački sastav Skupštine Tuzlanskog kantona 2014.- 2018.

Najveće povjerenje građani su dali Stranci demokratske akcije - 13 mandata, (preko 1/3 svih glasova). U odnosu na prošli saziv Skupštine, najveći gubitak mandata imao je SDP koji je izgubio 7 mandata, dok je HDZ nakon posljednjih izbora prestao biti parlamentarna stranka u Tuzlanskom kantonu. Nova politička stranka Demokratska fronta je osvajanjem 4 mandata postigla značajan uspjeh, jer je u istoj godini kada je osnovana, postala i parlamentarna stranka.

Svi kandidati političkih partija koji su osvojili mandate su ih i preuzeli, a zbog činjenice da se ni jedan član aktuelnog saziva Vlade nije kandidovao, nije bilo slučajeva kao na drugim nivoima vlasti, da nosioci izvršne vlasti, u isto vrijeme imaju i mandat zakonodavne vlasti³.

To je je posljedica odluke članova aktuelnog saziva Vlade koji su nakon predlaganja od strane građana i prilikom preuzimanja funkcija potpisali izjave da se neće kandidovati na narednim izborima.

R. br.	Resor / Ministarstvo	Aktuelni treći saziv Vlade 26.3.2014. i Vlada u „tehničkom mandatu“	Kandidatna izborima
1	Premijer TK	Umihanić Bahrija	Nije bio kandidat
2	Ministarstvo finansija	Miralem Nuhanović	Nije bio kandidat
3	Ministarstvo za boračka pitanja	Zudin Mahmutović	Nije bio kandidat
4	Ministarstvo provosuda i uprave	Ivana Veselčić	Nije bila kandidat
5	Ministarstvo razvoja i poduzetništva	Jelena Ilić	Nije bila kandidat
6	Ministarstvo zdravstva	Alen Kamerić	Nije bio kandidat
7	Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva	Mulaga Fejzić	Nije bio kandidat
8	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	Samid Šarac	Nije bio kandidat
9	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak	Meliha Bijedić	Nije bila kandidat
10	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	Mirsad Kunić	Nije bio kandidat
11	Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja	Mustafa Isabegović	Nije bio kandidat
12	Ministarstvo prostornog uređenja i zaštitu okolice	Zvezdan Karadžin	Nije bio kandidat
13	Ministarstvo unutrašnjih poslova	Midhat Dobrnjić	Nije bio kandidat

³ Ova pojava je prisutna na većini nivoa vlasti, zbog čega je CIK morao posebnim aktom definisati poziciju i ponašanje javnih zvaničnika koji su se našli u takvom položaju

Konstituisanje Skupštine TK

Skupština Tuzlanskog kantona je kao i većina parlamenata svoj proces konstituisanja započela u roku predviđenom Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine. No, prva konstitutivna sjednica Skupštine Tuzlanskog kantona okončana je tek nakon tri zasijedanja⁴ i 38 dana od preuzimanja mandata, 25.12.2014. godine

Na prvom zasijedanju održanom 17.11.2014. godine poslanici su samo položili zakletvu i preuzeli mandate, dok ostale tačke dnevnog reda koje se odnose na okončanje postupka konstituisanja, nisu realizovane jer je sjednica prekinuta. Obzirom da su rezultati opštih izbora 2014. godine objavljeni 10.11.2014. godine, poslovnički rok za održavanje konstituirajuće sjednice u ovom kantonu, od 10 dana od objave rezultata, nije formalno prekršen. Međutim zbog nekvalitetno definisanih normi izbornog zakona, u praksi se ponovo dogodilo da se zbog nekončane konstitutivne sjednice nije postigao osnovni cilj, a to je da se u zakonom predviđenom roku preuzmu mandati, konstituišu klubovi naroda, izabere čelništvo Skupštine i delegati za Dom naroda FBiH, kako bi Skupština mogla početi obavljati svoje Ustavom propisane obaveze, odnosno raditi konkretan posao u interesu građana, i kako bi se izborom delegata stvorili preduslovi za formiranje i rad Doma naroda FBiH.

U nastavku konstituirajuće sjednice koja je održana 1.12.2014. godine izabrane su privremena radna tijela (Administrativna i Komisija za izbor i imenovanja), a zbog nepostojanja političkog dogovora o tome ko će činiti parlamentarnu većinu, Klub Bošnjaka nije predložio kandidata za mjesto predsjednika ili zamjenika Skupštine nakon čega je sjednica ponovo prekinuta⁵.

Na drugom nastavku konstituirajuće sjednice koja je održana 25.12.2014. godine,⁶ za predsjednika Skupštine Tuzlanskog kantona je izabran **Senad Alić** (SDA) iz reda bošnjačkog naroda, a za zamjenika **Sladjan Ilić** (SDP) iz reda srpskog naroda. Glasanju je prethodilo zasijedanje klubova konstitutivnih naroda koji su predložili kandidate za ove funkcije. Za razliku od prethodnih godina, kandidati su se bez ikakvih političkih razmirica dogovorili o podjeli čelnih funkcija Skupštine.

Poslanici su takođe na ovoj sjednici glasali za liste kandidata delegata⁷ za Dom naroda Parlamenta Federacije BiH, nakon čega su izabrana 4 delegata iz TK. Direktno izabrani delegati su Lejla Didik Sarajlić (DF), Rasim Dostović (SDA), i Sladjan Ilić (SDP), dok je Fuad Hadžimehmedović (SBB) izabran žrijebanjem od strane CIK-a. Proces delegiranja delegata za Dom naroda je i nakon posljednjih izbora okončan sa **zakašnjenjem**⁸ od 15 dana, što je u konačnici imalo za posljedicu svoj udio u blokadi formiranja i izvršne i zakonodavne vlasti na višim nivoima.

Nakon okončanja konstituirajuće sjednice Skupština je nastavila sa radom u sastavu u kome parlamentarnu većinu čine stranke, SDA, DF, NSRZB i BPS sa ukupno 21 mandatom (60%), dok opoziciju čine stranke SDP, SBB, SBiH, sa 14 mandata (40%).

⁴ Konstituirajuća sjednica je trajala 4 sata i 35 minuta

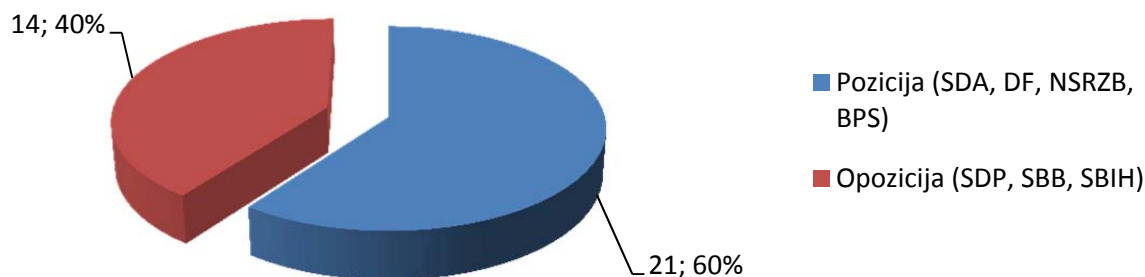
⁵ Nakon prekinutog nastavka konstitutivne sjednice Skupštine Tuzlanskog kantona, predstavnici Vlade TK-a i poslanici u Skupštini TK-a održali su zatvorenu sjednicu da bi riješili zahtjeve radnika propalih preduzeća

⁶ 24. 12.2014. godine stranke DF, SDA, NSRZB i BPS koje čine parlamentarnu većinu su potpisali prijedlog mjera za početak procesa reformi u TK koji je prezentovan putem zajedničke pres konferencije

⁷ Liste su prethodno provjerene od strane Centralne izborne komisije BH

⁸ Članica CIK-a Irena Hadžiabdić je izjavila kašnjenje delegiranja delegata iz kantonalnih skupština, „ neustavno te da se time blokira ne samo formiranje vlasti u Federaciji BiH nego i formiranje Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine“

Odnos pozicije i opozicije u Skupštini TK

Iako su postojala obećanja lidera političkih partija da će nakon posljednjih izbora proces konstituisanja vlasti u Bosni i Hercegovini teći brže i da bi se i izvršna i zakonodavna vlast mogla konstituisati do kraja kalendarske godine, obećanja nisu ispunjena. Zakonodavna vlast je, do kraja 2014. godine, konstituisana tek djelimično, a izvršna na svim nivoima, izuzev entiteta Republike Srpske je u 2015. godinu ušla u tzv. „tehničkom mandatu“⁹.

Konstituisanje izvršne vlasti

Parlamentarna većina koju sačinjavaju stranke, SDA, DF, NSRZB i BPS i predsjednik Skupštine do kraja 2014. godine nisu predložili mandataru za sastav Vlade.¹⁰

Podsjetićemo samo da je u prošlom postizbornom periodu, formiranje izvršne vlasti je okončano tek 10.2.2011. godine, odnosno **49** dana nakon od formiranja zakonodavne vlasti.

Nepostojanje predizbornih koalicija koje bi bile spremne odmah po proglašenju izbornih rezultata formirati izvršnu vlast i međusobna uslovljavanja po nivoima, su glavni razlozi što se nakon izbora, kroz teške i na momente mučne i dugotrajne pregovore u BiH mukotrпно dolazi do stabilnih i kompetentnih vlada. To su ustvari glavni razlozi što je, do konca 2014. godine i u Tuzlanskom kantonu i dalje funkcionisala Vlada u takozvanom „tehničkom mandatu“. imenovana od starog saziva Skupštine.

Prilika da Tuzlanski kanton ostane i bez Vlade u tehničkom mandatu, se desila 6. novembra kada je premijer Vlade Bahrija Umihanić uputio pismenu ostavku Skupštini Tuzlanskog kantona. Ostavka nije razmatrana ni od starog saziva Skupštine a ni nakon konstituisanja Skupštine u novom sazivu, jer bi Skupština prihvatanjem ostavke, po treći put ostavila Tuzlanski kanton bez Vlade. Na ovaj način Skupština je prećutno ostavila Vladu da radi, do izbora nove.

Prema izjavi premijera Tuzlanskog kantona, razlozi za podnošenje ostavke su pritisci kojima je bio izložen od strane radnika i nerealni zahtjevi da se u kratkom vremenu riješe problemi koji su nerješavani u zadnjih 20 godina. Takođe, premijer je istakao da će „kao odgovoran čovjek kojem se stalo do stabilnosti i razvoja kantona“ nakon podnošenja ostavke nastaviti raditi do

⁹ Skupština TK je proces konstituisanja i osposobljavanja za rad završila tek 5.2.2015, kada su imenovana radna tijela Skupštine, a Vlada je imenovana 20.02.2015.

¹⁰ Mandatar je, od strane Predsjednika Skupštine TK, javnosti predstavljen 23.01.2015.

razrješenja i izbora nove vlade i da je spreman izvijestiti Skupštinu o tome šta je ova Vlada uradila do sada“.

Protesti građana u Tuzlanskom kantonu

Nakon protesta građana iz februara 2014. godine, i privremenog stabilizovanja opštih prilika u kantonu, sa približavanjem izbora raslo je i nezadovoljstvo, formalnih i neformalnih sindikalnih udruženja. Protesti ovaj put nisu bili toliko masovni, međutim obilježavala ih je prije svega upornost i povremeno narušeno jedinstvo u djelovanju. Pripadnici novoosnovanog pokreta Solidarnost su pred izbore isticali svoje zahtjeve i tražili da nakon hitnog formiranja vlasti isti budu rješavani.

U vremenu nakon izbora, a nakon dvostrukih katastrofalnih poplava, i nakon nepronaska zakonskog uporišta za odabrani model pokretanja nekoliko firmi u TK, Vlada u tehničkom mandatu je promijenila prioritete u radu. Ultimativni zahtjevi protestanata bez konstituisane Skupštine nisu mogli biti rješavani, zbog čeg je pod pritiskom demonstranata premijer TK Bahrija Umihanić 6.11.2014. g. podnio ostavku. Ostavka od strane Skupštine nije razmatrana, a usvajanjem rebalansa budžeta i dodjelom jednokratne pomoći tek djelimično su ispunjeni zahtjevi protestanta.

Ovim mjerama je Vlada TK u tehničkom mandatu, kao i vlade prije nje, pribjegla kratkoročnim rješenjima, kojima se do pronalaska sistemskih mjera, samo privremeno kupuje socijalni mir.

OSNOVNE INFORMACIJE O RADU VLADE TK – dinamika rada

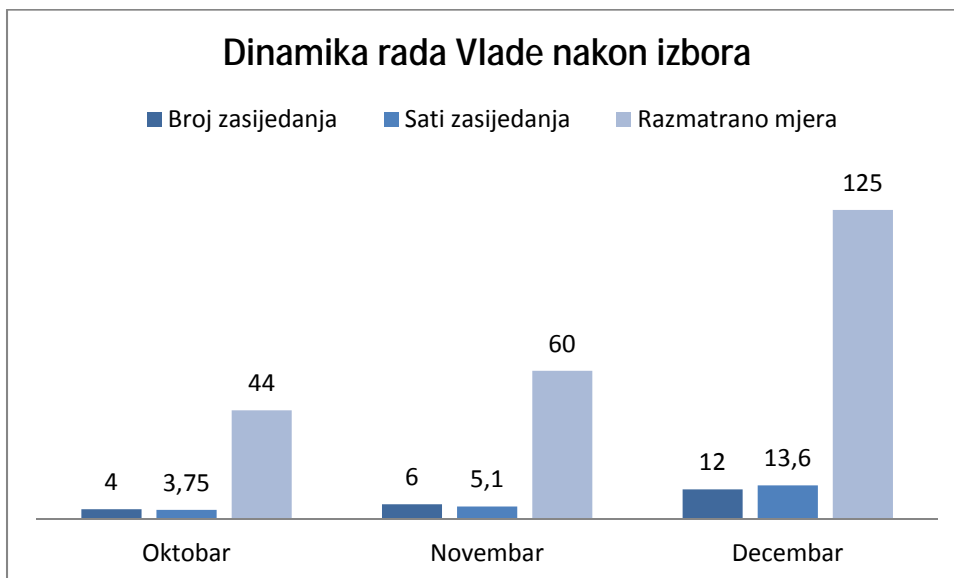
Od posljednjih opštih izbora, pa do kraja 2014. godine Vlada TK je zasijedala 22 puta, od čega je bilo 9 kroz redovne sjednice, a 13 kroz vanredne sjednice. Na dvije tzv „elektronske sjednice“ se zbog visokog stepena hitnosti, o mjerama izjašnjavalo telefonskim putem.

Tabela u nastavku daje više detalja o sjednicama Vlada TK nakon opštih izbora 2014. godine.

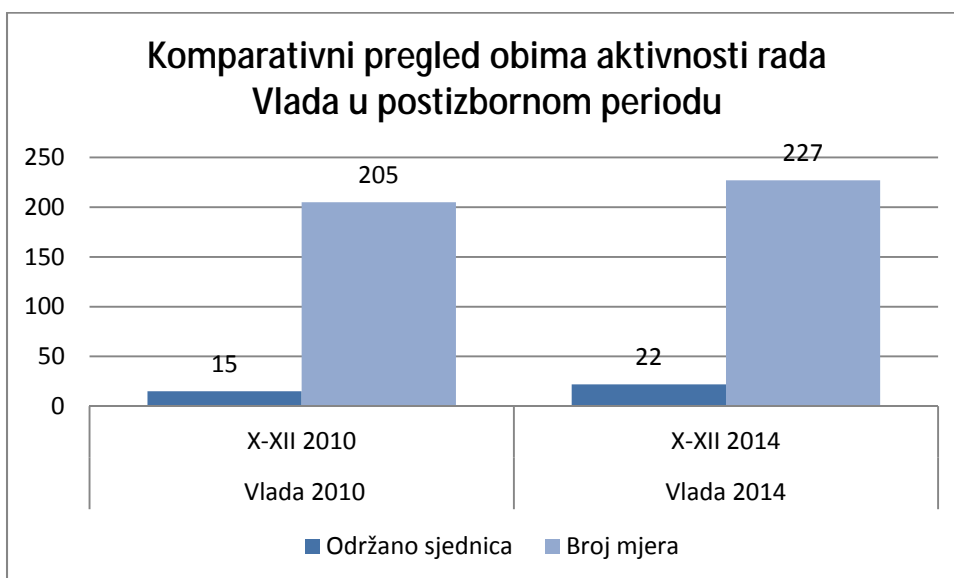
Datum	R broj sjednice	tip	Realizovano tačaka	Razmatrane mjere	Stvarni početak	Kraj sjednice	Trajanje
16.10.2014	19	Vanredna	2	2	12:30	12:50	0:20
21.10.2014	28	Redovna	23	23	9:00	10:40	1:40
28.10.2014	29	Redovna	17	17	9:00	10:25	1:25
31.10.2014	20	Vanredna	1	1	15:30	15:50	0:20
4.11.2014	30	Redovna	15	15	9:00	10:10	1:10
7.11.2014	21	Vanredna	3	3	14:40	15:15	0:35
11.11.2014	31	Redovna	18	18	9:00	9:55	0:55
20-11-2014	32	Redovna	17	21	09:00	10:40	01:40
26-11-2014	22	Vanredna	1	1	12:20	12:30	00:10
28-11-2014	23	Vanredna	2	2	09:20	10:00	00:40
02-12-2014	33	Redovna	19	22	09:00	11:30	02:30
05-12-2014	24	Vanredna	2	2	11:45	12:30	00:45
09-12-2014	34	Redovna	24	24	09:00	10:30	01:30
12-12-2014	25	Vanredna	1	1	08:00	09:00	01:00
16-12-2014	26	Vanredna	1	1	11:45	12:30	00:45
18-12-2014	35	Redovna	17	17	09:00	10:45	01:45
19-12-2014	27	Vanredna	2	4	10:45	11:15	00:30
24-12-2014	28	Vanredna	10	15	15:00	15:20	00:20
26-12-2014	29	Vanredna	2	2	14:45	15:00	00:15
27-12-2014	30	Vanredna	2	3	13:30	14:30	01:00
30-12-2014	36	Redovna	32	32	10:45	11:45	01:00
31-12-2014	31	Vanredna	1	1	09:00	09:30	00:30
	Ukupno		212	227			20:25
	prosječno		9,6	10,4			0:56

U posmatranom periodu Vlada TK je u zasjedanju provela ukupno nešto više od 20 sati, pri tome je realizovala 212 tačake dnevnog reda i razmatrala 227 mjera.

Dinamika zasijednja Vlade je naročito intenzivna bila u mjesecu decembru kada je održano ukupno 12 sjednica. Jači intenzitet decembarskih zasijedanja djelimično je bio dirigovan rješavanjem problema vezanih za zahtjeve protestanta, međutim bitno je napomenuti su učestala zasjedanja kao razlog imala i razmatranje programskih mjera koje su obrađivači dostavili sa zakašnjenjem (u decembru ih je razmatrano 13).

U odnosu na prethodni mandat (2006-2010), u postizbornom periodu (do kraja izborne godine) aktuelni saziv Vlade TK je imao više sjednica, i donio je više mjera. Prethodni saziv je nakon održanih izbora, 03.10.2010. godine održao 15 sjednica i razmatrao 205 mjera, a poznato je da je djelovao u potuno drugačijim i stabilnijim političkim okolnostima.

Sama struktura razmatranih mjera, neznatno je promijenila i uglavnom je zadržala iste karakteristike kao i u prethodnim periodima, odnosno u cjelokupnom mandatu. Najbrojnije su i dalje u razmatranim mjerama Odluke. One čine skoro 60% svih razmatranih mjera. Slijedeću dominantnu kategoriju čine Programi kojih je bilo 7%. Karakteristika ovog pa i prethodnih tehničkih mandata je bila da se u tom periodu zakonodavne aktivnosti uobičajeno svedu na minimum, pa čak se znalo događati da se i planiranje Budžeta bude u potpunom zastoju.

Aktuelna Vlada je po pitanju donošenja budžeta pokušala učiniti radikalnije promjene kroz donošenje restriktivnog Dokumenta okvirnog Budžeta TK za period 2015-2017., međutim pod pritiscima sindikata budžetskih korisnika, dokument je povučen. Vlada je u postizbornom

periodu bila prinuđena, da bi udovoljila zahtjevima radnika na „čekanju“, utvrditi i treći rebalns Budžeta, što se po prvi put desilo u Tuzlanskom kantonu.

Tabela u nastavku daje više detalja o strukturi razmatranih mjera.

	okt	nov	dec	Ukupno
Analiza			2	2
Budžet		1	2	3
Finansijski plan		1		1
Informacija	1		10	11
Izveštaj	2	6	2	10
Kadrovska pitanja	1	3	2	6
Odluka	34	32	69	135
Ostalo			1	1
Plan			2	2
Pravilnik	1	4	7	12
Program	3	3	11	17
Projekat			1	1
Protokol			1	1
Rješenje	1		1	2
Smjernice			1	1
Stav - Mišljenje			1	1
Ugovor - Sporazum	1	1	4	6
Zahtjev		3	1	4
Zaključak		4	6	10
Zakon			1	1
Ukupno	44	58	125	227

Prilikom razmatranja mjera predloženih od strane obrađivača Vlada je sve mjere prihvatila izuzev 1 mjere koja je odbijena. (Odluka o dopuni Standarda visokog obrazovanja i normativa)

Broj mjera i njihova struktura i reformski sadržaj, jasno upućuju na činjenicu da se rad Vlade TK u posmatranom periodu ne može okarakterisati samo kao dnevno operativan i sa ciljem da se sa što manje buke mandat privede kraju. Vlada je radila uporno, pa je je nakon donošenja Zakona kojim je planirano smanjenje ministarstava za 4, usvajanjem DOB-a TK za period 2015.-2017. kojim je nastojala aktivno radiiti na stabilizaciji Budžeta i budžetske potrošnje, donijela i mjere kojima krajnji cilj konsolidacija ekonomskih prilika u nekoliko firmi gdje je većinski vlasnik Kanton. Kao i prije, sve mjere koje imaju reformski karakter, nisu prihvatane i nailazile su ili na oportunistički ili na otvoren otpor.

Očekivanja su da će se u narednom periodu, nakon formiranja nove vlade, ista upoznati sa ovim dokumentima i odrediti da li će nastaviti raditi u tom pravcu ili će predložiti potpuno novi put.

Za donošenje reformskih mjera bilo koje vrste, uvijek je potrebno političko jedinstvo i opredjeljenost svih u Vladi da se uštedama, racionalizacijom i smanjenjem javne potrošnje, neophodna sredstva preusmjere ka realnom sektoru. Političkog jedinstva u većini mandata posljednjeg saziva nije bilo, dok posljednjoj vladi nije bila naklonjena ni priroda ni politika. Reforme u TK su neminovnost, i njih treba provoditi nova Vlada koja će u budućem radu imati

solidnu podršku u Skupštini, mada je za je za radikalne rezove, neophodno bilo obezbijediti širu parlamentarnu većinu ili podršku¹¹

Predlagač	Zakon	Odluka	Informacija	Izveštaj	Program	Pravilnik	Ostalo	Ukupno
Ministarstvo finansija	0	41	0	2	0	0	7	50
Ministarstvo za boračka pitanja	0	5	0	0	0	0	1	6
Ministarstvo pravosuđa i uprave	0	2	0	0	0	0	1	3
Ministarstvo razvoja i poduzetništva	0	1	1	0	0	0	1	3
Ministarstvo zdravstva	0	3	1	1	0	0	4	9
Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva	0	15	1	0	1	0	4	21
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	1	7	0	1	3	0	1	13
Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak	0	2	2	0	3	3	3	13
Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	0	14	3	1	2	4	3	27
Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja	0	4	0	0	1	0	2	7
Ministarstvo prostornog uređenja i zaštiti okolice	0	12	0	0	0	0	1	13
Ministarstvo unutrašnjih poslova	0	1	1	0	0	1	1	4
Premijer, Vlada i Službe Vlade	0	23	0	0	5	1	16	45
Ostali	0	6	2	5	0	3	6	22

Najviše materijala za sjednice Vlade, odnosno mjera o kojim se odlučivalo na sjednicama, pripremlilo je Ministarstvo finansija, na čelu sa ministrom Miralemom Nuhanovićem – 22 % od ukupno razmatranog na Vladi. Najmanje materijala za sjednice Vlade, kada su ministarstva u pitanju, pripremila su Ministarstvo pravosuđa i uprave, na čelu sa ministricom Ivanom Veselčić i Ministarstvo razvoja i preduzetništva na čelu sa ministricom Jelenom Ilić, koje su tokom tehničkog mandata prema Vladi uputile po 3 mjere.

¹¹ Na početku pregovora političkih stranaka se vrlo kratko zadržao u političkom životu i prijedlog DF-a o formiranju koncentracione Vlade. Prijedlog je odbijen uz obrzloženje da e ne bi znalo ko je u toakvoj situaciji az šta odgovoran

PROGRAM RADA VLADE

Vlada Tuzlanskog kantona je 2011. godine nakon donošenja Odluku o metodologiji izrade i donošenja programa rada i izvještaja o radu Vlade Tuzlanskog kantona, kantonalnih organa uprave i upravnih organizacija, napravila značajan napredak u formi, obimu i sadržaju planiranja. Primjena nove metodologije je napravila napredak i u pogledu veće usaglašenosti programa rada i Skupštine. Ono u čemu se nije bilo dosljedno su rokovi donošenja programa rada, jer je Vlada u sve četiri godine mandata kasnila sa donošenjem svojih programa, ne pridržavajući se propisanih rokova za izradu nacrti i finalnog dokumenta.

U posljednjoj godini mandata, u godini turbolentih zbivanja, sudbina donošenja programa je bila usko vezana za političku sudbinu saziva Vlada koja su ga donosile. Februarskim socijalnim građanskim buntom, u 2014. godini, Vlada na čeli sa premijerom Čauševićem, koja je uradila nacrt Programa Vlade TK za 2014. godinu, je smijenjena, a nova je Vlada na čelu sa premijerom Umihanićem u nastavku radila bez usvojenog Programa rada. Svoj intezivan rad na početku mandata je bazirala na, realizaciji aktivnosti koje su podupirale ciljeve sadržane u ekspozeu premijera i dokumentu „Smjernice i ciljevi rada Vlade Tuzlanskog kantona za 2014. godinu (temeljna usmjerenja do okončanja mandata Vlade u 2014. godini“¹² i obavezama sadržanim u Programu rada Skupštine za 2014. godinu.

Elementarne nepogode, na samom početku, a kasnije i protesti radnika propalih firmi su promijenile prioritete u radu Vlade, koja je odgađala donošenje programa rada sve do 21 oktobra 2014. godine kada je njegovim usvajanjem, više ispunila formu nego što je mogla reći čime će se baviti u kalendarskoj godini.

Institucija	Program za:	Datum usvajanja	Broj mjera u Programu	Broj zakona
Vlada TK	2007.	12.4. 2007.	83(96) ¹³	34
	2008.	4.4.2008.	146	32
	2009.	11.12.2008.	134 ¹⁴	27
	2010.	11.12.2009.	143	27
	2011.	21.3.2011.	148	35
	2012.	5.3.2012.	186	24
	2013.	14.3.2013.	207	26
	2014.	21.10.2014.	176	20
	2015.	30.12.2014.	nacrt	

Bitno je kazati da je zbog kašnjenja u donošenju nacrti Programa rada Vlade, sa donošenjem svoga Programa rada posljedično kasni i Skupština Tuzlanskog, što je postalo skoro redovita praksa u postizbornim periodima.

Inače najčešći izgovor za kašnjenja u postupku donošenju programa rada je bio nepoznavanje budžetskih kapaciteta u toku planiranja. Obzirom da je proces budžetiranja ima veoma precizan kalendar izrade, stječe se utisak da se sa procesom planiranja i programa rada i Budžeta i ovaj put kasno započelo u ministarstvima, što je ponovo u konačnici može podvesti pod odgovornost Vlade.

¹² Dokument usvojen od strane Vlade u aprilu 2014. godine

¹³ prilikom ocjene učinka Vlade broj programskih obaveza je umanjen jer je izrada 13 kantonalnih zakona uslovljena donošenjem zakona na višem nivoima vlasti

¹⁴28.9. 2009 Vlada je revidiranjem program rada smanjila broj mjera sa 141 na 134 i povećala broj zakona sa 25 na 27

Realno gledajući statistiku iz gornje tabele, obim programiranih obaveza je bio i manji od prikaza u dokumentima, jer se svake godine u programu rada nalazio i izvjestan broj mjera koje su kao nerealizovane jednostavno „prenešene“ u novi planski period. Broj takvih mjera se kretao od 6 u 2012. godini do 16 (9% programa) u 2013. godini., a vjerovatno zbog niskog procenta realizacije programa u 2014. godini znatan broj nerealizovanih mjera će se naći u i Programu za 2015. godinu.

Zbog svega ranije navedenog, logičnim se nameće potreba promjene pristupa u izradi Programa rada, u pravcu izrade okvirnog programa rada za četvorogodišnji mandatni period, koji bi bio izrađen na bazi ciljeva navedenih u ekspozeu premijera i na bazi dokumenata okvirnog budžeta. Na ovaj način bi ministarstva svake godine, uz redovne godišnje aktivnosti imala poznat „kostur“ svakog godišnjeg programa u toku mandata.

Realizacija Programa rada Vlade za 2014. g

U prethodnim periodičnim izvještajima za 2014. godinu realizacija programa rada nije bila razmatrana zbog neusvajanja programa rada Vlade Tuzlanskog kantona za 2014. godinu. Vlada je u tom periodu radila prema nacrtu programa rada prethodne vlade i programu rada Skupštine.

Inače od 176 mjera, koliko je bilo Programom rada Vlade bilo planirano realizovati u 2014. godini, Vlada je realizovala ukupno 114 programiranih mjera, čime je ispunila 65% obaveza.

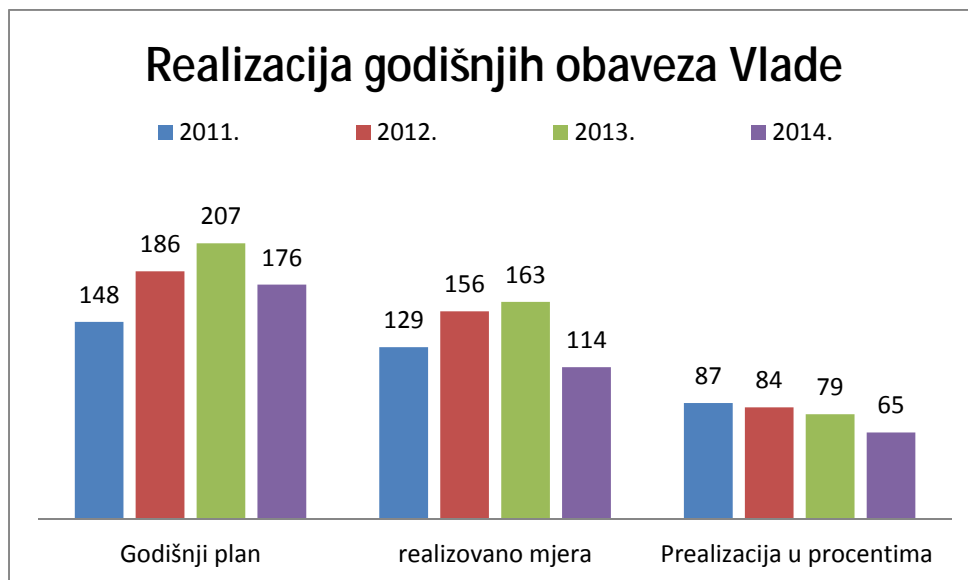
U postizbornom periodu, Vlada je među 227 razmatrala i 19 mjera (10,1%) iz programa rada, čime je pokazala da nakon izbora nije odustala od realizacije zacrtanih obaveza, što je inače čest slučaj za Vlade u odlasku.

Tipovi	Ukupno u programu za 2014 god	Planirane i razmatrane	Planirane mjere a nisu razmatrane	%
Analiza	3	2	1	67
Budžet	2	1	1	50
Finansijski plan	2	0	2	0
Informacija	34	19	15	56
Izvještaj	46	39	7	85
Odluka	27	19	8	70
Ostalo	4	3	1	75
Plan	8	6	2	75
Plan rada	2	0	2	0
Pravilnik	2	1	1	50
Program	22	11	11	50
Smjernice	2	2		100
Uredba	2	1	1	50
Zakon	20	10	10	50
Ukupno	176	114	62	65

Djelimična realizacija programa rada je bila i ranije uobičajena, međutim u godini kada je Vlada nije funkcionisala skoro dva mjeseca, u godini kada je imala poremećen rad izazvan prirodnim nesrećam i štrajkovima, postignuti učinak je i očekivan.

Vrlo je vjerovatno da će dio od 62 nerealizovane mjere, Vlada u tehničkom mandatu realizovati do izbora nove Vlade, međutim iskustvo iz prethodnih godina govori da će dio mjera ponovo biti ugrađen u plan za 2015. godinu.

U narednom grafičkom prikazu dati su pokazatelji o realizaciji godišnjih obaveza Vlada u posljednje 4 godine.

U ovom kontekstu vrijedi napomenuti još jedan komparativni pokazatelj vezan za učinkovitost, a to je da je trend, kako se bližio kraj mandata, bio konstantno padajući.

Realizacija programa rada po ministarstvima

Oko 84% mjera iz programa rada Vlade TK su činile mjere za čiju su pripremu i realizaciju bila odgovornost ministarstava, (preostali dio programa su bili obaveza drugih institucija, agencija, direkcija, ureda,...). Zbog toga je odnos svakog ministarstva prema planiranju i realizaciji vlastitih obaveza ključan faktor koji neposredno određuje realizaciju Programa rada Vlade. Ministarstva koja imaju više planiranih mjera, imaju veći uticaj na ispunjenje Vladinog programa, a ministarstva koja imaju manje planiranih obaveza imaju manji uticaj, pa čak kada imaju veće stope realizacije.

Iz narednog grafičkog prikaza vidimo da je najveći uticaj na realizaciju programa rada Vlade bio na Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta i Ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva koji su planirali najveći dio obaveza (11%) od ukupnog Programa i ministarstva su ga realizovale na nivou (65%), odnosno iznad (79%) vladinog godišnjeg prosjeka. Najveće ispunjenje Programiranih obaveza je imalo ministarstvo Ministarstvo finansija (82%). Nasuprot prethodnim ministarstvima, nisku efikasnost tokom posljednje godine mandata su pokazali Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva sa 40% , i Ministarstvo trgovine saobraćaja i turizma koje je realizovalo tek 39% i programskih obaveza.

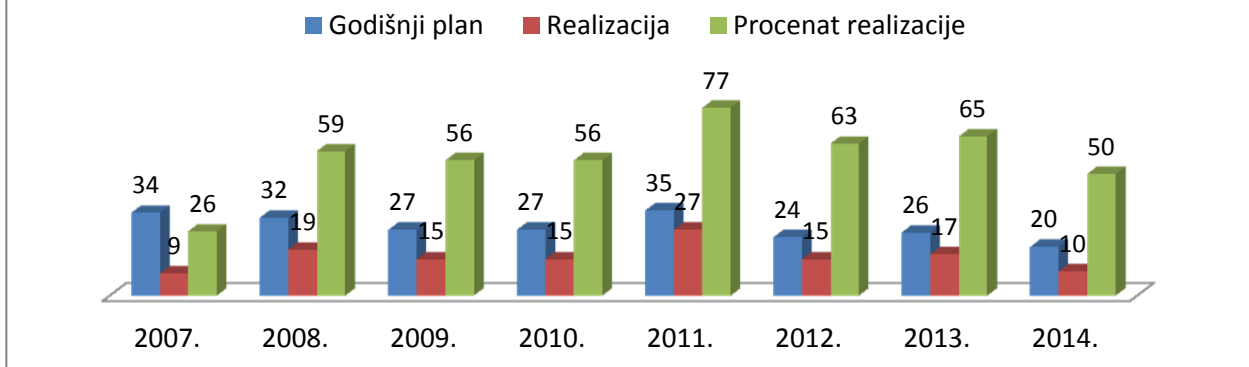
Realizacija Programa rada Vlade TK za 2014. godinu, po ministarstvima

Zakoni iz programa rada

Posmatramo li samo zakone, možemo konstatovati da je, Programom rada Vlade Tuzlanskog kantona za 2014. godinu bilo planirano za utvrditi 20 zakona, od čega je utvrđeno 10. U periodu 12.10 – 31.12.2014. godine nije utvrđen niti jedan zakon iz Programa rada .

Plan i realizacija zakonodavnog dijela programa rada, po godinama

U vezi nedonešenih zakona Vlada je bila obavezna prema Skupštini upućivati obrazloženja neutvrđivanja planiranih zakona, međutim ta se obaveza ispunjavala neredovno, a neredovnost je naročito je bila izražena u 2014. godini.

Izrada Programa rada Vlade za 2015. godinu

Za razliku od prethodnih godina, proces programiranja za narednu 2015. godinu je započeo skoro mjesec dana ranije, jer je na istoj sjednici kada je usvojen program rada za 2014. godinu usvojen zaključak kojim su obavezana ministarstva da u skladu sa rokovima propisanim Metodologijom, prema Vladi upute svoje nacрте Programa¹⁵

Nakon skoro 70 dana Vlada je 30.12. 2014. godine, utvrdila nacrt Programa rada Vlade TK za 2015. godinu u kojem je najavila da će „ekonomski rast i novo zapošljavanje i u 2015. godini biti prioritet Vlade Tuzlanskog kantona. U cilju ostvarenja strateškog cilja koji se odnosi na osiguranje finansijske konsolidacije i rješavanje pitanja radnog staža zaposlenika privrednih društava iz resorne nadležnosti, Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva će u 2015. pratiti realizaciju finansijske konsolidacije privrednih društava koja mogu ući u proces te sa Vladom Tuzlanskog kantona obezbjediti neophodnu finansijsku i stručnu podršku“

BUDŽET TK

Spora implementacija izbornih rezultata, odnosno nemogućnost uspostavljanja stabilne parlamentarne većine, koja bi brzo i efikasno imenovala novu vladu, i sindikalni protesti, doveli su do toga da se proces budžetiranja u Tuzlanskom kantonu zaustavi i da se u 2015. godinu uđe sa odlukom o privremenom finansiranju. Time su Vlada i Skupština Tuzlanskog kantona po sedmi put u posljednjih devet godina, nisu donijeli Budžet na vrijeme i u skladu za procedurama Zakona o budžetima.

Za godinu	Visina Budžeta KM	Datum utvrđivanja na Vladi	Datum usvajanja u Skupštini	Rebalans KM	Datum usvajanja	Broj budžetskih korisnika
2007.	337.649.642		22.03. 2007.	348.240.747	-	9.698
2008.	388.088.103		27.12.2007.	405.677.023	07.07.2008	9.793
2009.	415.984.932		30.03.2009.	379.274.695 373.398.674	02.08.2009. 15.12.2009.	10.061
2010.	365.410.882		16.02.2010.	362.669.613	23.12.2010.	9.975
2011.	396.574.169	21.3.2011.	30.03.2011.	388.347.716	22.12.2011.	9750
2012.	395.952.863	19.3.2012.	30.03.2012.	355.664.005	29.11.2012.	9833
2013.	323.848.568	8.4.2013.	30.05.2013.	352.448.136	26.07.2013.	9775
2014	385.995.792	13.12.2013	18.12.2013.	377274622	25.7.2014	9855
				380210322	07-10-2014	
				380742008	25-12-2014	
2015	-	-	-	-	-	-

¹⁵ Zaključak: Zadužuju se ministarstva, samostalne kantonalne uprave i kantonalne upravne organizacije da, u roku predviđenom tačkom VIII Odluke o metodologiji izrade i donošenja Programa rada i izvještaja o radu Vlade Tuzlanskog kantona ministarstava, samostalnih kantonalnih uprava i kantonalnih upravnih organizacija („Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj: 11/14), Vladi Tuzlanskog kantona dostave svoj nacrt Programa rada za 2015. godine, radi blagovremenog sačinjavanja nacрта Programa rada Vlade Tuzlanskog kantona za 2015. godinu

Vlada Tuzlanskog kantona je istina sa zakašnjenjem pokrenula, postupak donošenja DOB-a TK za period 2015-2017. koji bi bio osnova za donošenje Budžeta TK za 2015. godinu, međutim još prilikom usvajanja na Vladi se vidjelo da neće teći sve kako treba. Dokument DOB-a se 20.11.2014. g. našao na 32. sjednici Vlade, sa koje je povučen na dodatne konsultacije. DOB je usvojen od strane Vlade TK 2.12.2014. godine, međutim odmah po usvajanju je izazvao buru nezadovoljstva sindikalnih predstavnika kantonalnih budžetskih predstavnika. Razlog za nezadovoljstvo je bio taj što je usvojenim dokumentom najavljena restrikcija u javnoj potrošnji i smanjenje dijela namijenjenog za plate.

Vlada Kantona je tom prilikom izjavila da je donošenjem ovog dokumenta „odlučna u nastavku provođenja restriktivne javne potrošnje u periodu 2015.-2017. godine, s ciljem održavanja stabilnog finansijskog sistema i budžetske ravnoteže te jače kontrole javne potrošnje. Smjer takve politike ključan je i za ispunjenje uslova Međunarodnog monetarnog fonda, te nastavak IV Stand-by aranžmana što je u ovom momentu od krucijalne važnosti, prvenstveno zbog stanja u Federaciji BiH izazvanog poplavama i aktiviranim klizištima. Imajući u vidu Zakon o budžetima u FBiH i okvir raspoloživih prihoda, Ministarstvo finansija je predložilo Dokument okvirnog budžeta Tuzlanskog kantona za period 2015.-2017. godina sa smanjenjem planirane mase bruto plaća za 10,26% (vodeći računa o iznosu najniže neto plaće), kao i naknada troškova zaposlenih za 11,93% u odnosu na planirani nivo sredstava za ove namjene u 2014. godini, izuzev mase sredstava za bruto plaće i naknade troškova zaposlenih u oblasti pravosuđa koja se odnosi na sredstva za ove namjene za sudije i tužioce, čije su plaće definisane u skladu sa Zakonom o plaćama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji BiH.“

Nakon prijetnji sindikalnih predstavnika budžetskih korisnika da će oštro protestovati, premijer Umihanić je predstavnike sindikata pozvao da se uključe u argumentovanu diskusiju o dokumentu.¹⁶ U tom periodu je od strane Vlade izrađena vrlo detaljna i kvalitetna Analiza Budžeta Tuzlanskog kantona za period 2005-2014. godine i projekcija izvršenja do kraja 2014. godine koja je imala za cilj da upozna, poslanike Skupštine i budžetske korisnike o stanju u budžetu i smjernicama za njegovu stabilizaciju.

Kada su predstavnici sindikata budžetskih korisnika odbili da sudjeluju u raspravi ostajući pri tome da se plate budžetskih korisnika ne smiju mijenjati, Vlada je Dokument okvirnog budžeta TK za period 2015.-2017., povukla.

U svom nastojanju da učini nešto konkretno po pitanju smanjenja javne potrošnje, Vlada TK je imala samo pojedinačnu podršku parlamentarnih stranaka, dok Skupština kao institucija nije reagovala zbog u to vrijeme aktivnih političkih procesa u fazi konstituisanja¹⁷

Inače u svim monitorisanim godinama, ustaljena je praksa da se Budžet Tuzlanskog kantona donosi uglavnom kroz redovnu proceduru sa obaveznim kraćim ili dužim javnim raspravama. Ako je kašnjenje u postupku donošenja Budžeta loša osobina, sa druge strane u TK imamo dobru praksu slanja nacrtu dokumenta u javne rasprave, jer se tada pribavljaju mišljenja i prijedlozi korisnika, zainteresovanih građana i interesnih skupina, koji su učestvovali u njegovom kreiranju

Rebalans Budžeta

Vlada je nakon donošenja Budžeta TK za 2014. godinu, isti rebalansirala u tri navrata. Razlozi za usklađivanje rashoda sa tekućim prihodima su bili različiti i u prvom slučaju razlog je bio usklađivanju rashoda i izdataka sa smanjenim procjenjenim prihodima i primicima za 2014. godinu. Interesantno je da je ovim rebalansom planirano povećanje prihoda i primitaka po osnovu namjenskih i vlastitih prihoda, a najveće povećanje zabilježeno je na ime donacija za poticaje zapošljavanju od fizičkih i pravnih lica u zemlji i iz inostranstva u ukupnom iznosu od 6.000.000 KM u skladu sa Zakonom o podsticajima za zapošljavanje i intervencijama u

¹⁶ Postupak konsultovanja DOB-a je obaveza donosioca koja prethodi donošenju nacrtu Budžeta (8 korak budžetiranja)

¹⁷ Podršku vladi da istraje u donošenju DOB-a javno je uputio jedino DF

privrednim subjektima, a koja su planirana u okviru Ministarstva razvoja i poduzetništva. Ukupni rashodi, izdaci i finansiranje su rebalansom predviđeni u iznosu 377.274.622,99 KM, što je za 8.721.169,11 KM manje u odnosu na Budžet za 2014. godinu. Kako se tekući rashodi i izdaci nisu mogli uklopiti u okvir procijenjenih prihoda, u Izmjenama i dopunama Budžeta Tuzlanskog kantona za 2014. godinu predviđaju se primici od domaćeg zaduživanja u iznosu od 48.465.000 KM za pokriće viška rashoda nad prihodima i vanjskih otplata u 2014. godini, što je za 19.485.000 KM manje u odnosu na početni plan.

Izradi drugog rebalansa se pristupilo radi realizacije Odluke Vlade FBiH kojom je data saglasnost za zaključivanje ugovora o kreditnom zaduženju kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine iz sredstava dodatnog finansiranja po IV Stand by aranžmanu sa Međunarodnim monetarnim fondom sa Federacijom BiH, jer ova sredstva nisu planirana u Budžetu TK. Iz ove tranše kreditnih sredstava MMF-a Tuzlanskom kantonu je pripalo 6.794.000,00 KM.

Treći rebalans Budžeta Tuzlanskog uslijedio je nakon usvajanja Zaključka Skupštine a sa ciljem obezbjeđenja dodatnih novčanih sredstava u iznosu od 670.000 KM, za isplatu jednokratne novčane i materijalne pomoći namjene radnika u stanju socijalne potrebe.

Revizorski izvještaj

Skupština Tuzlanskog kantona nije razmatrala Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja budžeta Tuzlanskog kantona za 2013. godinu¹⁸ koji je od strane Ureda za reviziju FBiH objavljen u julu 2014. godine.

U revizorskom izvještaju TK je dobio „mišljenje sa rezervom“, a tek pri samom kraju izvještajnog perioda je na vladi razmatran Program mjera za otklanjanje propusta i nepravilnosti u finansijskim izvještajima Budžeta Tuzlanskog kantona za 2013.godinu, kojeg je Vlada usvojila 18.12.2014.godini.

Osnovna karakteristika i glavni nedostatak svih usvojenih Budžeta u čitavom mandatu da su donošeni uz planiranje deficita odnosno sa neusklađenom prihodovnom i rashodovnom stranom. Kršenje Zakona o budžetima uočio je i Ured za reviziju institucija FBiH pa je kroz svoje preporuke sugerisao da se sa ovakvom praksom prekine.

Mjere za stabilizaciju Budžeta

Posljednji saziv Vlade je uspio brojnim donešenim mjerama, prepoloviti projektovani deficit, međutim za istinsku stabilizaciju Budžeta je potrebno povećanje prihoda, jer smanjenja rashoda može dati samo kratkoročne pozitivne efekte. Drugim riječima istinske reforme ne može biti, ako je ne prate nove investicije. Svjesni toga, pri samom kraju godine, a nakon izrade Analize Budžeta, svoje aktivnosti Vlada je usmjerila u dva pravca:

1. Pokretanjem inicijative kojim bi se osigurala izmjena diskriminirajućeg Zakona o pripadnosti javnih prihoda F BiH¹⁹
2. Ostvarenjem kontakta sa Vijećem stranih investitora, predstaviti mogućnosti za investiranje u TK

Iako je zbog rastućeg deficita od strane poslanika Skupštine TK mnogo ranije sugerisano da se pristupi izradi Strategije sanacije deficita i njegovo uravnoteženje uz „otvorena vrata“ i obavezno učešće socijalnih partnera, do kraja mandata Strategija nije urađena ni od jednog saziva Vlade. Izradi strategije se treba hitno pristupiti, bez obzira na Vladine pokrenute inicijative i bez obzira što bi neke odgovore mogla dati Razvojna strategija TK za period 2016-2020 čija je izrada u toku.

¹⁸ Vlada je izvještaj razmatrala 4.11. 2014. godine

¹⁹ „Vlada smatra da je glavni uzročnik stvaranja enormnog deficita u TK nepravilna i štetna raspodjela javnih prihoda i da je od 2006. godine na ovaj način Tuzlanski kanton oštećen za oko 400 miliona KM, i da je to direktno uticalo na ekonomsko devastiranje privrede ovog Kantona i osiromašenje građana TK

Razlog za žurbu leži u sporom procesu donošenja strateških dokumenata u Tuzlanskom kantonu i otporima za promjenama postojeće formule raspodjele javnih prihoda koji vladaju na nivou FBiH.

Ukupna zakonodavna aktivnost Vlade Tuzlanskog kantona u 2014. godini je bila na nivou aktivnosti koja je vladala u 2012. godini, jer je Vlada utvrdila 22 zakona. Od 22 utvrđena zakona, 12 nisu bili u Programu rada za 2014. godinu. Od svih utvrđenih zakona 6 su temeljni, dok su 16 bile izmjene i dopune zakona i jedan zakon o prestanku važenja zakona.

Ako posmatramo period iza oktobarskih izbora 2014. godine, nivo zakonodavnih aktivnosti je znatno opao, jer je u ovom periodu razmatran samo jedan zakon (Zakon o izmjeni Zakona o šumama, 9.12.2014.).

Od 22 zakona utvrđena na Vladi TK, u 2014. godini, 17 ih je utvrđeno u finalnoj formi prijedloga, a 5 u nacrtu.

Od 17 zakona je Vlada je prema Skupštini uputila u formi prijedloga, njih 15 je i usvojeno u Skupštini, dok su 2 zakona iz oblasti obrazovanja²⁰ povučena iz parlamentarne procedure radi dorade

Od 5 zakona koje je Vlada je prema Skupštini uputila u formi nacrtu 3 su razmatrana, prihvaćena i upućena u javnu raspravu, dok 2 zakona u Skupštini još nisu razmatrana.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjem obrazovanju i odgoju je zakon koji se već preko godinu nalazi u zakonodavnoj proceduri i koji je nakon višekratnih razmatranja na Vladi, na sjednici Skupštine održanoj 5.8.2014. godine, povučen iz zakonodavne procedure.

Od svih zakona koje je Vlada donijela, tokom 2014. godine, svakako najveću kontroverzu je izazvao Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi Tuzlanskog kantona kojim je planirano smanjenje broja ministarstava za 4. Zakon je donešen neposredno pred izbore i nakon skoro 4 mjeseca od utvrđivanja, nije razmatran u Skupštini, što predstavlja iznenađenje imajući u vidu da bi taj zakon mogao da predstavlja dio dugo najavljivane reforme javne uprave, gdje bi se išlo ka racionalizaciji i smanjenju javne potrošnje.

Praksa „prenošenja“ zakona iz godine u godinu, zbog započinjanja zakonodavne procedura u jednoj godini, i završavanja u nekoj od narednih godina, se nastavila i u 2014. godini (nastavak zakonodavne procedure za 5 već pomenutih nacrtu zakona se očekuje u 2015. godini).

²⁰ Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjem obrazovanju i odgoju

Nisu bili rijetki ni slučajevi da se donošenje zakona započne sa njegovim izmjenama, da bi se taj proces napustio i utvrđivanje zakona okončalo sa novim zakonom.

Ni u ovom, a ni u prethodnim mandatima nije prema javnosti odaslana jasna poruka, šta se događa sa zakonima kojima se prekida zakonodavni postupak, tj. od kojih se zakona potpuno odustalo i na koji način će teći proces donošenja zakona koji je povučen iz procedure (da li se nastavlja popravljati povučeni zakon ili se donosi potpuno novi).²¹

Najveći obim zakonodavnih aktivnosti u 2014. godini je imalo Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta, sa 4 utvrđena zakona nakon čega slijedi Ministarstv za rad socijalnu politiku i povratak sa 3 utvrđena zakona. U 2014. godini jedino Ministarstvo za boračka pitanja nije razmatralo ni jedan zakon.

²¹ Po nazivu zakonaa teško je razlučiti jer je većina izmjena zakona koje se dešavaju u više navrata ista po nazivu

PRISUSTVO SJEDNICAMA VLADE

U postizbornom periodu, do 31.12.2014. godine, Vlada Tuzlanskog kantona je održala 22 sjednice na kojima su svim zasijedanjima prisustvovali slijedeći ministri: Isabegović Mustafa, Karadžin Zvezdan i Kunić Mirsad. Ni jednoj sjednici Vlade u ovom periodu nije prisustvovala ministrica Ministarstva za razvoj i preduzetništvo Jelena Ilić.²²

Vlada u Tehničkom mandatu

Član Vlade	Stranka	Zasijedanja	Prisutan	Odsutan
Bijedić Meliha		22	16	6
Dobrnjić Midhat		22	20	2
Fejzić Mulaga		22	20	2
Ilić Jelena		22	0	22
Isabegović Mustafa		22	22	0
Kamerić Alen		22	21	1
Karadžin Zvezdan		22	22	0
Kunić Mirsad		22	22	0
Mahmutović Zudin		22	20	2
Nuhanović Miralem		22	21	1
Šarac Samid		22	21	1
Umihanić Bahrija		22	21	1
Veselčić Ivana		22	20	2

Priprema materijala za sjednice Vlade

Od 227 različitih mjera koje su se tokom postizbornog perioda našle na dnevnom redu Vlade TK, njih 179 (78%) je pripremljena od strane nekog od ministarstava. Ostalo su mjere koje su pripremili drugi predlagači (kantonalne uprave, agencije, Skupština,...).

Najviše materijala za sjednice Vlade, odnosno mjera o kojim se odlučivalo na sjednicama, pripremio je Ministarstvo finansija, na čelu sa ministrom Miralemom Nuhanovićem – 22 % od ukupno razmatranog na Vladi.

Najmanje materijala za sjednice Vlade, kada su ministarstva u pitanju, pripremila su Ministarstvo pravosuđa i uprave, na čelu sa ministricom Ivanom Veselčić i Ministarstvo razvoja i preduzetništva na čelu sa ministricom Jelenom Ilić, koje su tokom tehničkog mandata prema Vladi uputile po 3 mjere.

²² Ministrica Jelena Ilić se nalazi na višemjesečnom bolovanju.

Predlagač	Zakon	Odluka	Informacija	Izvjestaj	Program	Pravilnik	Ostalo	Ukupno
Ministarstvo finansija	0	41	0	2	0	0	7	50
Ministarstvo za boračka pitanja	0	5	0	0	0	0	1	6
Ministarstvo provosuđa i uprave	0	2	0	0	0	0	1	3
Ministarstvo razvoja i poduzetništva	0	1	1	0	0	0	1	3
Ministarstvo zdravstva	0	3	1	1	0	0	4	9
Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva	0	15	1	0	1	0	4	21
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	1	7	0	1	3	0	1	13
Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak	0	2	2	0	3	3	3	13
Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	0	14	3	1	2	4	3	27
Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja	0	4	0	0	1	0	2	7
Ministarstvo prostornog uređenja i zaštitu okoline	0	12	0	0	0	0	1	13
Ministarstvo unutrašnjih poslova	0	1	1	0	0	1	1	4
Premijer, Vlada i Službe Vlade	0	23	0	0	5	1	16	45
Ostali	0	6	2	5	0	3	6	22

Vlada TK ima 13 članova, koji imaju status zaposlenih u Vladi i primaju punu platu po ovom osnovu.

Primanja javnih zvaničnika u Tuzlanskom kantonu još uvijek **nisu zakonski regulisana**, nego su regulisana skupštinskim aktima²³, koja su mijenjana u nekoliko navrata i u konačnici usklađena sa Zakonom o platama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH (sl. Novine FBiH 45/10).

Kantonalni zakon kojim bi se regulisala primanja javnih zvaničnika i pored insistiranja poslanika nikad nije donešen, ali je zato u vrijeme krize vlasti izazvane socijalnim buntom, jedan od prvih građanskih zahtjeva bio da se ukine „bijeli hljeb“ za članove Vlade i poslanike Skupštine. Skupština je 14.2.2014. godine na 55. sjednici donošenjem Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o utvrđivanju plaća i naknada funkcionera koje bira ili imenuje Skupština Tuzlanskog kantona i naknada za vršenje funkcije poslanicima u Skupštini Tuzlanskog kantona i članovima Vlade, ukinula tu privilegiju..

Nakon donošenja ove odluke, svi javni zvaničnici su izgubili pravo primanja pune plate i do 12 mjeseci nakon prestanka ili prekida mandata²⁴.

Nakon objavljivanja podataka poreske uprave o najplaćenijim državnim funkcionerima u žižu javnosti su došla ne samo primanja poslanika i članova Vlade nego i primanja direktora javnih preduzeća i kantonalnih institucija. Obećanje da će se nakon dobijanja cjelovite povratne informacije preko nadzornih i upravnih odbora insistirati na svođenju primanja u realne okvire, do kraja 2014. godine nisu realizovana.

Premijer Tuzlanskog kantona Bahrija Umihanić je, u skladu sa principom transparentnosti koji se od strane ove Vlade zagovarao od samog početka njezinog rada, svoja primanja putem medija javno objavio (iznose 2.940 KM) nastojeći da demantuje zlonamjerne i netačne informacije iznešene u nekim medijima²⁵. Tom prilikom je istaknuto da su za vrijeme mandata ove vlade smanjene privilegije članova i administracije u Vladi. (detaljnije informacije su u prilogu izvještaja)

²³ Akti koji su regulisali ovu problematiku su: Odluka o utvrđivanju plaća i naknada funkcionera koje bira ili imenuje Skupština Tuzlanskog kantona i naknada za vršenje funkcije poslanicima u Skupštini Tuzlanskog kantona (usvojene u Skupštini i objavljene u službenim listovima 2/02; 8/04;12/04 i 8/07) i Odluka o utvrđivanju poslaničkog paušala i naknada (donosi Administrativna komisija)

²⁴ Predsjednik Skupštine je već na prvoj sjednici Kolegija održanoj 27.11.2014. godine sugerisao da se odstrane Administrativne komisije pokren postupak vraćanja primanja i naknada na nivo na kojem su bili prije građanskih protesta, što je suprotno procesima ukidanja privilegija, koji su pokrenuti na svim nivoima zakonodavne vlasti.

²⁵ U prilogu izvještaja je cjelovita informacija o primanjima premijera i ostalih ministara uštede ostvarene po tom osnovu od početka mandata.

NA TOK FORMIRANJA VLASTI U TUZLANSKOM KANTONU, NAKON IZBORA, PRESUDAN UTICAJ IMAJU STRANAČKE CENTRALE, ŠTO KAO REZULTAT IMA KAŠNJE U KONSTITUISANJU SKUPŠTINE I NOVOG SAZIVA VLADE, A TIME ZASTOJA U RADU VLASTI

Prilikom formiranju vlasti nakon izbora, na kantonalnom nivou parlamentarne stranke trebaju ući sa više odgovornosti i sa većim stepenom samostalnosti. Rukovođene opštim interesom, a ne partikularnim uskostranačkim interesima, i izvršnu i zakonodavnu vlast je potrebno formirati u najkraćem vremenu i sa stabilnom i neupitnom parlamentarnom većinom, kako bi se u najkraćem vremenu posvetili rješavanju brojnih problema građana.

MANDAT VLADE U PERIODU 12.10 – 31.12.2014. OBILJEŽILI PROTESTI GRAĐANA I OSTAVKA PREMIJERA, A ZBOG KAŠNENJA U FORMIRANJU SKUPŠTINE EKONOMSKO SOCIJALI DIJALOG NIJE BIO MOGUĆ

U buduće je neophodno da se brzim konstituisanjem Skupštine i imenovanjem Vlade već na samom početku mandata stvore uslovi za vođenje i ekonomskog i socijalnog dijaloga, kroz koji bi se tražila sistemska rješenja kompleksnih društvenih problema kojima je naročito Tuzlanski kanton već duži niz godina opterećen.

VLADA TUZLANSKOG KANTONA NASTAVILA JE KASNITI SA DONOŠENJEM GODIŠNJIH PROGRAMA RADA, KRŠEĆI DOKUMENTE KOJI REGULIŠU NJENE OBAVEZE, PROGRAM RADA KOJI JE USVOJEN TEK KRAJEM GODINE I PORED TOGA REALIZOVAN DJELIMIČNO.

Neophodno je da Vlada kao i Skupština, u potpunosti promjene odnos prema programiranju rada. Programi rada se trebaju donijeti prije isteka godine za narednu, a kako je već načinjeno kašnjenje onda se izradi programa za 2015. godinu treba pristupiti urgentno. Potrebno je razviti sistem praćenja realizacije programa, i definisati mehanizme za prevazilaženje problema, povećanje stepena realizacije. U tom pravcu potrebno je izmijeniti i poslovnik o radu, i drugu potrebnu legislativu, te uz preciziranje rokova, predvidjeti i načine utvrđivanja i pokretanja odgovornosti.

BUDŽET ZA 2015. GODINU NIJE DONEŠEN U SKLADU SA ZAKONSKIM ROKOVIMA, ZBOG ČEGA SE TUZLANSKI KANTON U 2015. GODINU UĆI SA RESTRIKTIVNOM ODLUKOM O PRIVREMENOM FINASIRANJU

Potrebno je hitno nastaviti započetu proceduru usvajanja Budžeta TK za 2015. godinu a u skladu sa odredbama Zakona o budžetima Federacije BiH. Budžet donijeti kroz redovan postupak i razmatranje na javnim raspravama, gdje će interesnim grupama, sindikatima, NVO-ima, građanima, biti omogućen uticaj na njegov konačni sadržaj. A pored toga vlast hitno treba implementirati i preporuke ureda za reviziju budžeta, pogotovo u dijelu koji se odnosi na obavezu usklađenosti prihoda sa rashodima.

JAVNA POTROŠNJA TUZLANSKOG KANTONA JE MJERAMA VLADE SMANJENA ALI NEDOVOLJNO. BUDŽETSKI RASHODI I DALJE PREMAŠUJU PRIHODE, ZBOG ČEGA DEFICIT JOŠ UVIJEK RASTE, A NJEGOVO POKRIVANJE SE VRŠI DOMAĆIM I STRANIM ZADUŽIVANJEM. RACIONALIZACIJA ADMINISTRATIVNOG APARATA I SMANJENJE PRIVILEGIJA IPRIMANJA JAVNIH ZVANIČNIKA I DALJE NA POČETKU

Skupština i Vlada Tuzlanskog kantona već na početku mandata trebaju izraditi Strategiju smanjenja javne potrošnje za četvorogodišnji mandat, koja bi bila realizovana fazno i kroz godišnje akcione planove. Time bi sve društvene grupe bile upoznate sa dugoročnom

projekcijom na koji način smanjenje javne potrošnje može doprinijeti fiskalnoj konsolidaciji i da li bi se ona odvijala uz solidaran i balansiran proces.

Kao prvi u društvu koji bi se trebaju odreći privilegija i time dati primjer drugima bi trebali bi biti javni zvaničnici Tuzlanskog kantona, koji bi svoje plate trebali regulisati zakonom i u skladu sa ekonomskim prilikama.

Sve reformske korake potrebno je voditi kroz ekonomsko-socijalni dijalog sa svim legitimnim partnerima.

MJERE ŠTEDNJE SU KRATKOROČNO ZAUSTAVILE RAST DEFICITA, A NEDOVOLJNI PRIHODI I NEDOSTATAK INVESTICIJA SU GLAVNI RAZOZI ŠTO JE BUDŽET I DALJE NESTABILAN

Posljednji saziv Vlade je uspio brojnim donešenim mjerama, prepoloviti projektovani deficit, međutim za istinsku stabilizaciju Budžeta je potrebno povećanje prihoda, jer smanjenja rashoda može dati samo kratkoročne pozitivne efekte. Drugim riječima istinske reforme ne može biti, ako je ne prate nove investicije i novo zapošljavanje. Vlada svoje aktivnosti treba usmjeriti u dva pravca i to u pravcu izmjene diskriminirajućeg Zakona o pripadnosti javnih prihoda F BiH i obezbjeđenjem investicija kojima će biti otvorena nova radna mjesta.

Informacija Vlade TK od 29.12.2014. g.

**PRIMANJA ČLANOVA VLADE TK
JEDNA OD NAJNIŽIH U FEDERACIJI**

Proteklih dana u medijima se pojavilo više napisa i pogrešnih interpretacija u vezi sa primanjima Premijera i ministara, odnosno članova Vlade Tuzlanskog kantona.

Usporedni pokazatelji potrošnje ureda Premijera i Vlade Tuzlanskog kantona za periode april – oktobar 2013. i april – oktobar 2014. godine ukazuju na ostvarenu ukupnu uštedu u iznosu od 111.864,21 KM. Od ovog iznosa 71.585,51 KM je ušteda po osnovu plaća, naknada troškova zaposlenih i doprinose poslodavca, a 40.278,70 KM su uštede na izdacima za materijal, sitan inventar i usluge. Slične uštede ostvarene su i u ostalim organima Tuzlanskog kantona.

Mjesečna plaća Premijera Tuzlanskog kantona zajedno sa minulim radom i položajnim dodatkom iznosi oko 2.940 KM, uz što još ima pravo na naknadu za ishranu u iznosu od 8 KM po izrađenom danu (cca 160 KM mjesečno). Smanjenje plaće u iznosu od 160 KM u odnosu na prethodni period je rezultat mjera štednje Vlade Tuzlanskog kantona iz maja 2014. godine, kada je dio plaće koji se odnosi na položajni dodatak umanjen za 50%. Ovaj dio plaće umanjen je svim funkcionerima, rukovodiocima i rukovodećim državnim službenicima, kao i rukovodiocima i uposlenicima kantonalnih organa i institucija, a koji to pravo ostvaruju u skladu sa posebnim odlukama i drugim aktima nadležnih organa i institucija. Premijer Tuzlanskog kantona jedan je od rijetkih uposlenika koji dio svojih primanja izdvaja kao donaciju za područja nastradala u poplavama i klizištima.

Treba istaći da mnogi direktori, ili drugi rukovodeći službenici u Tuzlanskom kantonu imaju znatno veću platu od Premijera Tuzlanskog kantona, te da poredeći sa članovima ostalih vlada u kantonima i Federaciji BiH, primanja članova Vlade TK su među najnižima.

Odlukama ovog saziva Vlade Tuzlanskog kantona dnevnice za službena putovanja za budžetske korisnike su smanjene sa 25 na 10 KM. Za 50% su smanjene i naknade za rad u radnim tijelima Vlade, upravnih organizacija i organa uprave Tuzlanskog kantona. Utvrđeni su najviši iznosi naknada za rad predsjednika i članova upravnih i nadzornih odbora. Najviša naknada za predsjednika upravnog ili nadzornog odbora u institucijama čiji je osnivač Tuzlanski kanton iznosi 120 KM. Članovi ovih institucija mogu primiti najviše 100 KM, predsjednici odbora za reviziju ili drugih organa 80 KM, a članovi ovih organa 60 KM. Također, na inicijativu ovog saziva Vlade smanjena su i ograničena primanja direktora preduzeća i institucija i vlasništvu Tuzlanskog kantona. Sve ove odluke dovele su do, kako ušteda u Budžetu TK, tako i do rasterećenja rada vanbudžetskih institucija.

Ovim mjerama deficit (manjak sredstava) u Budžetu TK za 2014. godinu neće biti oko 67 miliona, koliko je bilo planirano, nego cca 35 miliona ili oko 50% manji. Smanjenje ostvarenog u odnosu na planirani deficit, za oko 32 miliona KM, pozitivan je pomak i rezultat mjera štednje.

Tel +387-35-247-740

Fax +387-35-278-232

muris@ccibh.org

Informacije o organizaciji

Centri civilnih inicijativa

Ludviga Kube 7, 75000 Tuzla

Tel +387-35-247-740

Fax +387-35-278-232

www.cci.ba

CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ІНІЦІЈАТИВА